

Co určuje vzácnost druhů

Stanovit rozdíly mezi „běžným“ a „vzácným“ druhem je obvykle to hlavní, na základě čeho určujeme vzácnost toho kterého druhu. Jak ale upozorňuje autorka této studie, stávající odborná literatura se dopouští dvou pochybení: Za prvé, studie obvykle srovnávají druhy, které jsou například vzájemně blízké fylogeneticky, ale osidlují rozdílné habitaty. Za druhé pak jednotlivé studie akcentují význam jednotlivých prvků životní historie toho kterého druhu bez širšího poznání, jak relevantně se tyto rysy promítají do růstu konkrétních populací.

V této studii se autorka soustředila na dva druhy pcháče (*Cirsium*), které se vyskytují na stejném typu habitatu, přičemž jeden řadíme mezi vzácné, zatímco druhý je běžný. Výsledky studie napovídají, že prvotní odhad faktorů, odpovědných za rozšíření nebo hypotetickou vzácnost rostlin, například samotný údaj o růstové rychlosti, jsou zkreslující. Stanovení vzácnosti druhů by mělo vycházet ze srovnání celého životního cyklu konkrétního druhu. Otázka „Které druhy jsou vzácné?“ může být zodpovězena, jen pokud zjistíme odpověď na otázku, proč jsou některé druhy vzácnější?

Využitelné výstupy:

Růst populace vzácného druhu je mírně nižší, a tudíž i z hlediska pravděpodobnosti vyhynutí je i více ohrožen. Intenzita predace semen se mezi druhy významně nelišila. Přesto však v rámci komplexní demografie obou druhů je to právě predace semen, která jeden z druhů činí „vzácnějším“.

Autorka v práci hledala odpověď na čtyři zásadní otázky: 1) jaké jsou rozdíly mezi populační biologii běžných/vzácných druhů? 2) dokáží tyto vzájemné rozdílnosti vysvětlit i samotnou příčinu vzácnosti/běžnosti sledovaných druhů? 3) jaký je efekt predace semen na přítomnost obou druhů? 4) může být rozdílná míra predace semen vysvětlením rozdílné vzácnosti obou druhů?

Ve studii je nabídnuto srovnání životní ekologie dvou druhů pcháčů (*Cirsium pannonicum*) p. panonského, a (*Cirsium acaule*) p. bezlodyžného. Oba druhy jsou výskytem omezeny na habitaty křídových trávníků Českého středohoří. Průzkumem 426 lokalit v regionu autorka potvrdila přinejmenším 90 lokalit/populací pcháče bezlodyžného, ale jen 13 pro pcháč panonský.

Zkoumány byly jednotlivé rysy životní historie – přežití semen v půdní bance, predace semen, množství semen, nároky na habitat, produkce semen, přežití jedinců a „přechod“ do další fáze života.

Areál obou sledovaných druhů se široce překrýval na většině lokalit. Pcháč panonský se vyznačoval ostřejšími a vyhraněnějšími nároky na okolní biotop, než pcháč bezlodyžný. Pcháč panonský trpěl daleko více predací (51 % květnatých hlaviček neslo stopy poškození), než p. bezlodyžný (37 %)

Predace semen byla vyhodnocena jako faktor, který se nejvýznamněji podílí na životaschopnosti obou populací.

Tato studie je prvním příkladem kvantifikace rozdílů mezi běžnými/vzácnými druhy na úrovni populací, na bázi jejich jednotlivých rysů life-history (tedy přístupu, který se dosud nevyužíval). Současně je studie dokladem různé intenzity stejnocenného efektu – predace semen – na tyto dva kon-generické druhy.

Grafické přílohy: [mapa1.jpg](#) [1]

 [mapa2.jpg](#) [2]

 [mapa3.jpg](#) [3]

 [mapa4.jpg](#) [4]

 [mapa5.jpg](#) [5]

Zdroj: Münzbergová Z. 2005: Determinants of species rarity: Population growth rates of species

sharing the same habitat. American Journal of Botany 92 (12): 1987-1994.

Zadal: Radomír Dohnal

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/co-urcuje-vzacnost-druhu>

Odkazy:

[1] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/mapa1_0.jpg

[2] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/mapa2_1.jpg

[3] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/mapa3_0.jpg

[4] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/mapa4_0.jpg

[5] <http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/mapa5.jpg>